

Marc Bloch: Apologija zgodovine ali zgodovinarjev poklic

- ljudstvo mora razširiti svoje znanje
- zgodovina = znanost v povojih, zgodovinarjeva izbira = ljudožerec → „človeško meso“ = njen plen = znanost o ljudeh v času, interakcija med sedanjostjo in preteklostjo → je znanost časa in sprememb
- spoznanja nastajajo na podlagi sledov (indiciarna metoda) → potrebna PRAVA VPRAŠANJA
- pričevanja: prenašanje(?) težko → uničuje čas
- zgod. analiza = primerjava = podlaga vsake kritike → mora biti v obliki nepristranskosti(?), poudarjanje resnice → potreba po primernem izrazju, kritična zavest, neskončna izbira podatkov ⇒ zgod. dejstva niso objektivni pojavi
- = znanost spreminjanja(?) = znanstvena disciplina + državljanska in moralna drža = širša od politične zgodovine
- zavzema večplastnost življenja
- mora zrelativizirati pomen dokumenta
- zgodovina je znanost časa in sprememb → temeljno spoznanje ⇒ sedanjost je mogoče razumeti le s pomočjo preteklosti, preteklost pa ni mogoče spoznati drugače kot v sedanjosti
- krščanstvo = zgod. verstvo → najpomembnejše dogme se opirajo na dogodke
- med preteklostjo in sedanjostjo → mora obstajati soli(?)- POTEM PA NEKAJ MOGOČE MANJKA, KAJTI NA NASLEDNJEM LISTU SE NE NADALJUJE
- raziskovalna doktrina se je izoblikovala šele v 17.st. = KRITIKA → iskanje laži, napak, sleparstva,...; pričevanja so izraz spomina ⇒ napake spomina
- ⇒ PRIMERJAVA → je podlaga ??? slehre kritike ⇒ izmeriti stopnjo verjetnosti
- nepristranskost (2 obliki)
  - 1) znanstvenika   ) skupno je podrejanje resnici
  - 2) sodnika   )
- od različnosti dejstev do enotnosti zavesti

- nomenklatura → potreba po izrazju → zgod. govori edinele z besedami svoje dežele ⇒PREVOD (vladal tudi hierarhični lingvizem → 2 jezika: ljudski in učenjaški) → človek najtežje izrazi sam() osebi
- nomenklatura, ki jo vsilimo preteklosti bo preteklost vselej izkrivila
- kolektivni spomin: zahteva kritično zavest (zgod. dejstva so psihološka(?) dejstva) vzroki se ???čejo
- zg. dejstva niso objekt → pojavljajo se sama po sebi, z zgodovinarjevo interpretacijo zbranih dogodkov se ustvarjajo(?)
- zgodovina ima dolžnost razširjati svoje znanje → osnovnih dolžnosti zgod. = ohranjanje in izboljševanje KOLEKTIVNEGA SPOMINA
- estetski(?) užitki = pripoved je pomembna = nedokončano delo o zgodovini metodologije
- izdal L. Febvre l.1949
- Bloch poskuša v njej potegniti ločnico med zgodovinarji in sociologi ali ekonomisti

M. Bloch: Apologija zgodovine ali zgod. poklic

- zg. poklic → zgodovinar = človek svojega poklica, raziskati njegove delovne navade in zunan.(?) cilje (tudi onkraj same znanosti)
- upravičenost zgodovine = epistemološko vprašanje zgodovine = umsko+znanstveno+??+državljsko vprašanje
- civilizacija = 1. predmet zgodovine; zgod. stroka kot pričevanje o „civilizaciji in obenem njen sestavni del“
- krščanstvo = verstvo zgodovinarjev → spoštovanje spomina → za Z = to dediščina antike + krščanstva

1) ZGODOVINA, LJUDJE IN ČAS

- predmet zgodovine ni preteklost, temveč ljudje v času

- INTERDISCIPLINARNA ERUDICIJA → vsestransko zanimanje za znanstvene dosežke in metodološke prijeme drugih ved in družbenih znanosti (naravoslovja in matematike) → uporaba v statist. Metod
  - Durkheim: je za stike z drugimi vedami; ne za stapljanje z njimi
  - Zgodovina more nastajati z nenehnim zg. jeziku; z gibanjem ali interakcijo med sedanjostjo in preteklostjo
  - Bloch: zgodovina je znanost, katere ni moč reducirati na naštevane dejanskih dejstev, abstrakcij, struktur, zakonov,... njen enakopravni konstitutivni del je POETIČNOST (brez nje je zgodovina znostranska in neenotna)
-

Odnos(?) med obdobji ⇒ tako, da vezi razumevanja potekajo v obe smeri

- poznavanje preteklosti = vselej posredno; podatki v obliki dokumentov, viri kot dejstvo
- poznavanje preteklosti se razvija in vseskozi spreminja ter izpopolnjuje
- pričevanja → pripovedni viri (kronološki okvir) neprostovoljno pričevanje → PRAVA VPRAŠANJA (kakovost teh je odvisna od izobrazbe, svetovnonazorskih opredeljenosti, znanstvene metodologije in časa(?) zgodovinarja)
- ⇒ zbiranje dokumentov = prenos(?) pričevanj
- 1. poglavje: prvenstvo človeka kot predmet zgodovine
- 2. poglavje: zgodovina je sad večnega prehajanja zgodovine iz preteklosti → sedanj.(?) in sedanj(?) → preteklost
- 3. poglavje: nezdržljivost iskanja podatkov in njihova razlaga
  - zgod. = poetična, saj je ni mogoče skrčiti na abstraktnosti, na zakonitosti in strukture
  - zgodovinar ne sme naštevati, ampak mora ponuditi razumsko razvrščanje
  - = znanost, ki se razvija + znanost v povojih
  - naj bo razširjena, poglobljena
- namen knjige: povedati, kako zgod. opravlja svoj poklic in zakaj
- zgod. poklic = splet dela posameznika + dela v skupini

- dokumenti + pričevanja → spregovorijo ko jih znamo vprašati
- zgod. mora izpeljati svojo razčlenitev s pomočjo 2.jezikov(?) jezika(?) obdobja, ki ga raziskuje da se ne ujame v anarhizem, pa tudi jezika besedne in konceptualne opreme današnje zgod. vede
- zgod. pojave ne moremo nikoli pojasniti brez raziskave trenutka v katerem se je rodil = zgodil
- solidarnost med obdobji je tako močna, da vezi razumevanja med njimi v resnici potekajo v obe smeri
- pričevanja: pripovedni viri (kronološki okvir), neprostovoljna(?) pričevanja (potrebna prava vprašanja)
- vsako zgod. razisk, je že na začetku usmerjeno → najprej je duh
- najtežja naloga zgod = zbiranje dokumentov, ki bi jih potrebovali → pomoč: arhivski/knjiž?? inventarji, muzejski katalogi, bibliografski sezname → izmenjava podatkov

Kritika

→ zdrava pamet ? = splet nepremišljenih ??? in prenagljeno posplošenih izkušenj

1. korak: dvom → kritičnega izpraševalca zo. Ko so se izoblikovala objektivna pravila, ki so omogočila odbiranje med lažjo in resnico ⇒ izoblikovalo v 17.st.

Kritika = beseda ⇒ označevala zgolj sodbo(?) čuta za lepoto zdaj dobila pomen preskusa verodostojnosti

- pri uporabi kakega dokumenta mora zgod. v najkrajši razlagi nakazati od kod prihaja, kje ga najdemo
- sleparstvo:
  - goljufija o avtorju in letnici (ponaredki)
  - goljufija o vsebini (ponaredki) ⇒ vzgibi za nastanek ponaredka (= poiskati sleparja)
  - vrivki v pristne listine in olepševanje v pripovedih
  - pričevanje izraz spomina → napake spomina in zaradi vplivov dogajanj tik pred dogodkom, ki ga opisuje

- podlaga kritike je PRIMERJAVA → izluščimo podobnosti in razločke
  - 1) pogledati jedro pripovedi → katero pričevanje zavržemo/obdržimo
  - 2) skrajnosti: podobnost, ki se upraviči in podobnost, ki se razvrednoti ⇒ z natančno analizo izluščimo podobne odmike in nujne(?) podobne točke
- potrebno je tudi presoditi verjetnost dogodka ⇒ izmeriti mogočnost, ki jo ima, da se zgodi

ZGOD. ANALIZA → soditi / razumeti(?) ?

Ranke: zgodovina mora samo opisovati stvari kot so se zgodile ⇒ 2 vprašanji: o zgodovinski nepristranskosti in o zgodovini kot poskusu obnovitve/razčlenitve

Nepriistranskost: → znanstvenika, sodnika ⇒ skupno je podrejanje resnici

- zgod. = velikanska izkušnja člov. različnosti, dolgo srečevanje med njimi

Nomenklature → sleherna analiza potrebuje primerno izrazje; zgod. govori edinole z besedami svoje dežele, ko naleti na tuj mrtev/živ jezik ga mora prevest; človek se najtežje izraža o sebi, najbolj vsakdanji izrazi so vselej zgolj približki, besedišče dokumentov je nepopolno → kritično ovrednotiti

- zgodovinar redko opredeljuje, edini vodnik mu je osebni čut
- naj je vzpostavitev vzorčno-posledičnih razmeri nagona(?) potreba ⇒ raziskovanje ne moremo prepustiti nagonu
- v zgod. vzroki ne pestulirajo(??) ampak se iščejo

V 2/2. 19.st. in začetek 20.st.: izoblikujejo se samostojne družbene in humanistične znanosti, ki so s svojimi specifičnimi metodologijami dosegle takšne rezultate, da so ogrozile zgodovinopisje, ki je bistveno zaostajalo za ostalimi vedami

M.Bloch je najodločnejše in najtrajnejše vplival na prenovo zgodovinopisja; v svoje lastno delo vključeval metodologijo + rezultate sorodnih in drugih strok ⇒ bistveno kompleksnejši rezultati

- želel definirati filozofsko podstathistorikovega(?) dela ter njegove metode in cilje

- koncipiral je zgodovino kot PROBLEMSKO zgod. = temeljni (eden) pestulates(??) šole Annalov
- historični spomin/zgod. zavest se izoblikuje s poukom zgod. od najnižje stopnje do univerzitetnega študija ⇒ zgodovinar mora razširjati svoje znanje → če ne se lahko zgod. kot kolektivni spomin (= dediščina naše civilizacije od gr. antike naprej) potone(?) in izgine ⇒ zgod. je temelj na katerem stoji in pade sodobna demokracija